आयतिंउत्तरकालंपरलोकंउपकारिणांवधात्व्यनाशयत् तदात्वंसांप्रतं इहापिसुखप्राप्यंधनंव्यनाशयत् तत्तस्मादर्थकामःधनकामः ॥ १४ ॥ पत्रिहापक्षिहा पुष्पमिवपुष्पंउपहार्यंधनं ॥ १५ ॥ अंगार कारीवृक्षशाखांतनिघर्षणेनवन्ह्युत्पादकोवायुरिवत्वंएतेषांपरस्परसंघर्षणेनकुलक्षयंमाकुरुइत्यर्थः ॥१६॥१७॥ इतिसभापर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेद्विषष्टितमोऽध्यायः ॥६२॥ ॥ ७ ॥ द्यूतमिति द्यूतंदारुणायभयायअभ्युपैतीतिसंबंधः ॥ १ ॥ प्रातिपेयाःप्रतीपान्वयजाः कृच्छ्रंसंकटं ॥ २ ॥ क्षेमंव्यपोहतिराष्ट्रमुपप्लुतंकरोतीत्यर्थः आरुजतेभंगंनयति आत्मनः पूर्वरूपमार्षं ॥३॥ अन्वेतिअनुसरति क विःक्रांतदर्शी स्वांदृष्टिंक्रांतदर्शित्वं बालनेत्रांअव्युत्पन्ननेत्रकां ॥ ४ ॥ ग्लहतेपणंकरोति प्रीयायसेअतिशयेनप्रीयसे यङंतोयं अप्रथमस्यापियकारस्यद्वित्वमार्षं प्रियायसइतिह्रस्वपाठेतु प्रियमिवआच

आयतिंचतदात्वंचउभेसद्योव्यनाशयत् ॥ तदर्थकामस्तद्वत्त्वंमाद्रुहःपांडवान्नृप॥१४॥मोहात्मातप्स्यसेपश्चात्पत्रिहापुरुषोयथा ॥ जातंजातंपांडवेभ्यःपुष्पमा दत्स्वभारत ॥ १५ ॥ मालाकारइवारामेस्नेहंकुर्वन्पुनःपुनः ॥ वृक्षानंगारकारीवमैनान्धाक्षीःसमूलकान् ॥ मागमःससुतामात्यःसबलश्चयमक्षयं ॥ १६ ॥ समवेतान्हिकःपार्थान्प्रतियुध्येतभारत ॥ मरुद्भिःसहितोराजन्नपिसाक्षान्मरुत्पतिः ॥ १७॥ इतिश्रीमहाभारतेसभापर्वणिद्यूतपर्वणिविदुरहितवाक्येद्वि षष्टितमोऽध्यायः ॥ ६२ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ विदुरउवाच द्यूतंमूलंकलहस्याभ्युपैतिमिथोभेदंमहतेदारुणाय ॥ तदास्थितोयंधृतराष्ट्रस्यपुत्रोदुर्योधनः सृजतेवैरमुग्रं॥ १ ॥ प्रातिपेयाःशांतनवाभीमसेनाःसबाल्हिकाः ॥ दुर्योधनापराधेनकृच्छ्रंप्राप्स्यंतिसर्वशः ॥ २ ॥ दुर्योधनोमदेनैषक्षेमंराष्ट्रंव्यपोहति ॥ वि षाणंगौरिवमदात्स्वयमारुजतेत्मनः ॥ ३ ॥ यश्चित्तमन्वेतिपरस्यराजन्वीरःकविःस्वामवमन्यदृष्टिं ॥ नावंसमुद्रेइवबालनेत्रामारुह्यघोरेव्यसनेनिमज्जेत् ॥ ॥ ४ ॥ दुर्योधनोग्लहतेपांडवेनप्रीयायसेत्वंजयतीतितच्च ॥ अतिनर्माजायतेसंप्रहारोयतोविनाशःसमुपैतिपुंसां ॥ ५ ॥ आकर्षस्तेऽवाक्फलःसुप्रणीतोहृदि प्रौढोमंत्रपदःसमाधिः ॥ युधिष्ठिरेणकलहस्तवायमचिंतितोऽभिमतःस्वबंधुना ॥ ६ ॥

रसे अतिनर्मातिविनोदएवांतेसंप्रहारोयुद्धंआजायते युद्धरूपेणपरिणमते अतःसमुन्मज्जतिसंप्रहारइतिपाठः ॥५॥ आकर्षस्तेऽवाक्फलःसुप्रणीतः आकर्षोद्यूतं अवाक्नीचगामिफलंयस्यसोवाक्फलःहानिमृत्युनरकप्रदइत्यर्थः सुप्रणीतः सम्यक्प्रणीतउपस्थापितःशकुनिनेत्युपहा सः आकर्षःशारिफलकेपाशकेद्यूतइंद्रियेइतिविश्वः आकर्षस्तेस्वेधनेकुप्रणीतइतिपाठेस्वंधनंराज्यपुत्रादितत्रआकर्षःधनाद्याकर्षणसाधनंकाष्ठादिमयोहस्तः कुत्सितेनशकुनिनाप्रणीतः यतोऽयंद्यूतरूपः समाधिर्नियमःमंत्रपदोमंत्रपूर्वकोभवतांहृदिप्ररूढःकिंतावतेत्यतआह युधिष्ठिरेणेति अयमेवआकर्षःकलहःकलहरूपेणपरिणंस्यतइत्यर्थः ॥ ६ ॥

Digitized by Google